

Årsplan, kulturfag, 9.klasse, 22/23

<u>Fakta og baggrundstekster i kulturfagene</u>	Som afsæt for kulturfagene benyttes Clios portaler til de tre fag: kristendom, historie og samfundsfag. Portalerne er kendetegnet ved både grund- og faktatekster, som giver et godt afsæt til det videre arbejde med et overemne. Ofte er teksterne ledsaget af videoer, grafik, billeder og fotos.
<u>Kilder i kulturfagene</u>	Udover de kilder, som findes på portalerne, vil der i kulturfagene inddrages kilder i et relevant og meningsfuldt omfang. Det kan være alt fra nyhedsudsendelser, debatprogrammer, podcasts, artikler fra både opinion- og informationsgenren, pressefotos, kunst, dokumentarudsendelser, spillefilm, bibelske tekster, salmer, romaner, noveller osv. Der arbejdes kildekritisk med kilderne i alle fag, så eleverne får et kendskab til tendens, motiv, ophav, sammenhæng og brug.
<u>Kulturteknikker</u>	I alle forløb indlægges kulturteknikker, som eleverne bruger til at formidle deres viden, indsigt og forståelse af et emne. Det munder ud i små produktioner som kan være: podcasts, it-baserede fremlæggelser, film, billeder, dramatiseringer, rollespil, foldebøger, undersøgelser, interviews osv.

Samfundsfag	Underemner	Problemstillinger	Læringsmål
Danmark i verden / Internationale konflikter	EU Nato FN Globalisering	<p>EU: Hvilke fordele og ulemper er forbundet med Danmarks medlemskab af EU?</p> <p>Hvilken betydning har de fire danske forbehold for vores medlemskab af EU?</p> <p>Hvorfor er danskerne så splittede omkring holdningen til EU?</p> <p>Hvad er årsagerne til, at Storbritannien har valgt at træde ud af EU?</p> <hr/> <p>Nato og FN:</p> <p>Hvilke fordele og ulemper er forbundet med Danmarks medlemskab af FN og Nato?</p> <p>Er Nato og FN stadig aktuelle og vigtige internationale organisationer?</p> <p>Hvilken indflydelse har Nato og FN på verdens magtbalancer?</p>	<p>Jeg kan forklare EU's opbygning.</p> <p>Jeg kan forklare EU's institutioner.</p> <p>Jeg har en forståelse for EU's lovgivning og for, hvad EU kan bestemme og ikke bestemme i Danmark.</p> <p>Jeg kan diskutere suverænitet og magt.</p> <p>Jeg kan argumentere for og imod de danske EU-forbehold.</p> <hr/> <p>Jeg kan diskutere årsager og konsekvenser for Storbritanniens nej til EU.</p> <hr/> <p>Jeg kan forklare FN og Nato's opbygning.</p> <p>Jeg har forståelse for FN og Nato's beføjelser, roller og opgaver i verden.</p> <p>Jeg kan give eksempler på konflikter, hvor Nato og FN har spillet en vigtig rolle.</p>
Forbrydelse og straf	<p>Identitet og fællesskaber</p> <p>Ungdomskriminalitet</p> <p>Forebyggelse og typer af straffe</p> <p>Retfærdighed og retsfølelse</p>	<p>Hvordan vil Danmark se ud, hvis der ikke fandtes nogen love?</p> <p>Hvorfor ender nogle unge i kriminalitet?</p> <p>Hvordan finder man ud af, hvad der er en fair straf for en given forbrydelse?</p> <p>Hvad er den bedste måde at bekæmpe kriminalitet på?</p>	<p>Jeg kan forklare de forskellige typer af straf i Danmark.</p> <p>Jeg kan forklare forskellige formål med straf.</p> <p>Jeg kan forklare årsager til ungdomskriminalitet og bandekriminalitet.</p> <p>Jeg kan diskutere for og imod hårde/lempelige straffe.</p> <p>Jeg kan diskutere begreberne retsfølelse og retfærdighed.</p>

	Retsstat og rettigheder	<p>Hvilke former for kriminalitet er værst?</p> <p>Hvorfor bliver nogle mennesker fastholdt i kriminalitet?</p> <p>Hvorfor er unge mænd mere kriminelle end andre grupper i samfundet?</p> <p>Skal kriminalitet forklares ud fra biologi, miljøet eller psykologi?</p>	Jeg kan diskutere muligheder for at bekæmpe kriminalitet blandt unge.
Politik og demokrati	<p>Grundlov</p> <p>Retsstaten og rettigheder</p> <p>Styreformer</p> <p>Demokratisk deltagelse</p> <p>Politiske ideologier</p> <p>Værdi- og fordelingspolitik</p> <p>Parlamentarisme</p> <p>Repræsentativt demokrati</p> <p>Valgkamp</p>	<p>Hvordan, hvorfor og hvornår blev Grundloven indført i Danmark?</p> <p>På hvilken måde sikrer Grundloven den enkelte borgers friheds- og menneskerettigheder?</p> <p>Hvordan kan man tage aktiv del i det demokratiske samfund, og har man overhovedet pligt til dette?</p> <p>Hvordan afspejler de politiske ideologier sig i de politiske partier, der sidder i Folketinget i dag?</p>	<p>Jeg kan med udgangspunkt i Grundloven forklare begreberne magtens tredeling, ytringsfrihed og forsamlingsfrihed.</p> <p>Jeg kan redegøre for de muligheder, Grundloven giver mig som borger i Danmark.</p> <p>Jeg kan med udgangspunkt i Grundloven forklare, hvilken styreform vi har i Danmark.</p> <p>Jeg kan forklare, hvad direkte og repræsentativt demokrati er.</p> <p>Jeg kan diskutere, hvordan det danske samfund ville være anderledes med en udemokratisk styreform.</p> <p>Jeg kan vurdere, hvordan den enkelte borger kan deltage i demokratiet.</p> <p>Jeg kan diskutere, hvordan demokrati kan betragtes som både en livsform og en styreform.</p> <p>Jeg kan beskrive de klassiske politiske ideologier.</p> <p>Jeg kan genkende ideologiske grundholdninger.</p>

			Jeg kan koble politiske udsagn til de klassiske politiske ideologier.
Det danske arbejdsmarked	<p>Social status</p> <p>Den danske model</p> <p>3-parts forhandlinger</p> <p>Overenskomster</p> <p>Fagforeninger</p> <p>Arbejdsgiver- og tager</p> <p>Uddannelse</p> <p>Strejke</p> <p>Lockout</p>	<p>Hvorfor betyder arbejdet så meget for danskerne?</p> <p>Hvordan hænger arbejde og social status sammen?</p> <p>Hvordan finder man den rette balance mellem arbejde og fritid?</p> <p>Hvorfor har vi forskellige syn på det at arbejde?</p> <p>Hvordan er det danske arbejdsmarked organiseret?</p> <p>Hvad gør det danske arbejdsmarked særligt?</p> <p>Hvilke fordele og ulemper er der ved det danske arbejdsmarked?</p> <p>Hvilken rolle spiller fagforeninger?</p> <p>Hvilken rolle spiller arbejdsgiverforeninger?</p> <p>Hvordan vil fremtidens arbejdsmarked se ud?</p> <p>Hvad er forskellen på strejke og lockout?</p>	<p>Jeg kan diskutere globaliseringens betydning for den danske model.</p> <p>Jeg kan reflektere over de forskellige livsformer; den selvstændige, lønmodtageren og den karrierebundne livsform.</p> <p>Jeg forstår den danske model og kan diskutere fordele og ulemper.</p>

Historie	Underemne	Problemstillinger	Læringsmål
Første verdenskrig	<p>Alliancerne under 1. verdenskrig</p> <p>Optakten til 1. verdenskrig</p> <p>Første verdenskrig og Sønderjylland</p> <p>Genforeningen</p>	<p>Hvorfor brød 1 verdenskrig ud, og hvad kendetegnede krigens forløb og alliancer.</p> <p>Hvilken rolle spillede industrialiseringen på krigens metoder, og hvad resulterede metoderne i under og efter krigen?</p> <p>Hvilken indflydelse havde 1 verdenskrig på 2 verdenskrig, og hvorfor er det stadig aktuelt og vigtigt at forholde sig til 1 verdenskrig?</p> <hr/> <p>Danmark og 1. verdenskrig</p> <p>Hvilken rolle spillede Sønderjylland og Danmark under og efter 1. verdenskrig? Og hvordan kan vi se og mærke sporene fra krigen i Danmark i dag?</p> <p>Hvad har Genforeningen med 1 verdenskrig at gøre?</p>	<p>Jeg kan give forklaringer på, hvorfor 1. verdenskrig startede.</p> <p>Jeg kan belyse problemstillinger omkring 1. verdenskrig med afsæt i kilder.</p> <p>Jeg kan give forklaringer på, hvilke konsekvenser 1. verdenskrig fik.</p> <p>Jeg kan analysere historiske kilder og gøre brug af kildekritiske begreber.</p> <hr/> <p>Jeg kan forklare Danmarks rolle under 1. verdenskrig og sætte krigen i sammenhæng med Genforeningen i 1920.</p>
Anden verdenskrig	<p>Optakten til og årsagerne til krigens udbrud.</p> <p>Alliancerne under 2. verdenskrig og krigens forløb og afslutning.</p> <p>Holocaust</p>	<p>Hvorfor brød 2 verdenskrig ud, og hvad kendetegnede krigens forløb og alliancer.</p> <p>Hvilken indflydelse havde 2 verdenskrig på Den kolde krig, og hvilke internationale organisationer opstod i kølvandet på 2. verdenskrig?</p> <hr/> <p>Hvad er antisemitisme og hvordan opstod den i 30 ´ernes Tyskland?</p> <p>Hvad er Nürnberglovene et udtryk for – politisk og menneskeligt?</p> <p>Hvilke konsekvenser fik de nazistiske aktiviteter rettet mod den jødiske befolkning i Tyskland, og hvordan ser vi sporene af det i dag?</p>	<p>Jeg kan give forklaringer på, hvorfor 2. verdenskrig startede.</p> <p>Jeg kan redegøre for og forklare krigens forløb og alliancer.</p> <p>Jeg kan diskutere krigens betydning for eftertiden og i dag.</p> <hr/> <p>Jeg kan undersøge og bruge kilder til at belyse dele af nazisternes jødeforfølgelse og holocaust.</p> <p>Jeg kan forklare om forholdene i 30 ´ernes Tyskland – politisk og socialt.</p> <p>Jeg kan forholde mig til virkemidler i den nazistiske propaganda.</p>

		Holocaust var et folkedrab; kunne noget lignende forekomme i dag? Og har vi set eksempler på det efterfølgende i Europa?	
Den kolde krig	<p>Stedfortræderkrige</p> <p>Øst og Vest – opdelingen af verden.</p> <p>Ideologier</p> <p>Inddæmningspolitik</p> <p>Oprustning, kapløb og alliancer</p>	<p>Hvorfor startede Den Kolde Krig og hvad var optakten til den?</p> <p>Hvilke konsekvenser fik Den Kolde Krig for kriser og konflikter i verden efter 2 verdenskrig og frem til murens fald?</p> <p>Hvilken rolle spillede ideologierne under Den Kolde Krig, og kan vi stadig se spor af det den dag i dag?</p> <p>Hvorfor blev NATO, EU og FN oprettet, og er de to internationale organisationer stadig nødvendige?</p>	<p>Jeg kan give forklaringer på, hvorfor den kolde krig startede.</p> <p>Jeg kan diskutere, hvordan frygten for atomkrig påvirkede mennesker og samfund.</p> <p>Jeg kan forklare, hvilke konsekvenser den kolde krig fik for kriser og konflikter.</p> <p>Jeg kan give forklaringer på, hvorfor den kolde krig sluttede.</p>
Krige og konflikter efter Den kolde krig	<p>Borgerkrigene i Eksjugoslavien.</p> <p>9/11</p> <p>Afghanistan-krigen</p> <p>Irak-krigen</p>	<p>Hvorfor og hvordan har Danmark været involveret i internationale konflikter siden 1989?</p> <p>Burde Danmark have ført en mindre aktivistisk udenrigspolitik?</p>	<p>Jeg kan belyse en problemstilling om Danmarks udenrigspolitik ved hjælp af kilder.</p> <p>Jeg kan forklare, hvorfor Danmarks udenrigspolitik efter Den kolde Krig adskiller sig fra tidligere tiders.</p> <p>Jeg kan beskrive Danmarks rolle i internationale konflikter efter Murens fald i store træk.</p>

Kristendom	Underemner	Problemstillinger	Læringsmål
Luther og Reformationen	<p>Frelse</p> <p>Gode gerninger og tro</p> <p>Individet / subjektet</p> <p>Det personlige forhold til gud</p>	<p>Hvilke årsager og forklaringer er der på reformationen i Danmark, og er Luthers tanker stadig aktuelle?</p> <p>Hvilken forskel er der på den katolske og protestantiske kirkes kristendom? Og hvordan kommer protestantismen til udtryk i dagens Danmark.</p> <p>Hvad menes der med Luthers udtryk: "Det personlige gudsforhold"? Og hvordan kan man tale om, at det er en moderne måde at tænke på?</p>	<p>Jeg kan give forklaringer på reformationens årsager.</p> <p>Jeg kan sammenligne den katolske og den protestantiske kristendom.</p> <p>Jeg kan diskutere reformationens betydning for menneskers forståelse af tilværelsen.</p> <p>Jeg kan diskutere reformationens betydning ud fra forskellige kilder.</p> <p>Jeg kan diskutere, hvilke forandringer i troen reformationen i Danmark medførte.</p>
Filosofiens historie / filosofi og etik	<p>De græske tænkeres indflydelse på det moderne menneske</p> <p>Gudsbeviser</p> <p>Etik</p> <p>Humanisme</p> <p>Eksistentialisme og individualisme.</p> <p>Tro og viden</p> <p>Sandhed og klarhed</p> <p>De store spørgsmål</p> <p>Eksistentialisme</p> <p>Grundtvig</p> <p>Løgstrup</p>	<p>Hvordan og hvorfor har filosofien udviklet sig gennem historien?</p> <p>Har filosofi fra ældre tider stadig relevans i dag?</p> <p>Hvorfor opstod filosofien i det gamle Grækenland, og hvilke tanker havde de græske filosoffer?</p> <p>Hvordan har kristendom og filosofi påvirket hinanden, og er der en konflikt imellem filosofi, videnskab og tro?</p> <p>Hvad er eksistentialisme og individualisme? Og hvordan og hvorfor er det filosofiske retninger, der appellerer til det moderne menneske?</p>	<p>Jeg kan redegøre for hovedtræk i filosofiens historie.</p> <p>Jeg kan diskutere centrale tilværelsesspørgsmål ud fra forskellige filosofers tanker.</p> <p>Jeg kan beskrive forskellige filosofers hovedtanker.</p>

<p>Ondskab</p>	<p>Det onde menneske eller den onde handling?</p> <p>Det ondes problem.</p>	<p>Hvad er ondskab? Findes der onde mennesker, eller er det handlingerne i sig selv, der er onde?</p> <p>Kan man være god og ond på samme tid – eller udelukker ondskaben det gode – og omvendt?</p> <p>Hvordan forklarer man som troende ondskabens tilstedeværelse i verden? Og kan man stille spørgsmål til guds eksistens, når der er ondskab til?</p>	<p>Jeg kan definere de tre former for ondskab: den dæmoniske, instrumentelle og dumme ondskab.</p> <p>Jeg kan diskutere "det ondes problem".</p> <p>Jeg kan give eksempler på ondskab fra både GT og NT.</p> <p>Jeg kan diskutere, hvordan det onde kommer til syne i nutiden, og hvordan vi som mennesker forholder os til ondskaben – både religiøst og ikke-religiøst.</p>
<p>Frelse i jødedom, islam, og kristendom</p>	<p>Frelese</p> <p>Synd</p> <p>Tillid</p> <p>Tro</p>	<p>Er frelse en forudsætning for frihed, og kan mennesket selv gøre noget for at opnå frelse?</p> <p>Har mennesket overhovedet brug for frelse, og kan mennesket ikke frelse sig selv?</p> <p>Hvad er forskellen på frelse i Det gamle Testamente og i Det nye Testamente? Hvilken form for frelse appellerer mest til det moderne menneske?</p> <p>Hvordan og hvad siger de bibelske tekster om frelse? Er budskaberne stadig aktuelle?</p> <p>Hvordan forholder de store monoteistiske religioner sig til frelse? Og hvordan kan vi se sporene af den kristne opfattelse af frelse i dagens Danmark?</p>	<p>Jeg kan forklare de tre store monoteistiske religioners opfattelse af frelse.</p> <p>Jeg kan diskutere om begrebet frelse overhovedet er relevant for det moderne menneske.</p> <p>Jeg kan forklare forskellen på frelse i Det gamle testamente og i Det nye testamente.</p> <p>Jeg kan give eksempler på, hvordan bibelske tekster forklarer frelse.</p> <p>Jeg kan give eksempler på og analysere religioners fremtrædelsesformer i Danmark.</p> <p>Jeg kan give eksempler på og analysere religiøse ritualer og symbolers betydning for menneskers liv i den danske kultur.</p>